

ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรมชาวผู้ไทย
บ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

เริงวิชญ์ นิลโคตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาชนบทศึกษา
บัณฑิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2547

ISBN 974-04-5161-6

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ศึกษาผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรมของชาวผู้ไทย บ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหัว
อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (THE EFFECT OF TOURISM MANAGEMENT ON SOCIETY AND
CULTURE OF PHU-THAI : A CASE STUDY AT BANKHOKKONG TAMBONKUTWA AMPHOE
KUCHINARAY KARASIN PROVINCE)

เรียงวิชัย นิลโคตร 4236454 LCRU/M

ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เรณู เหมือนจันทร์เชย , ภัททิยา ยิมเรวัต , Ph.D., เรืองเดช ปั่นเขื่อนขัติย์,
Ph.D.,

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และสังคมและวัฒนธรรม การจัดการท่องเที่ยวของชุมชน และศึกษาผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรมชาวผู้ไทยบ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหัว อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต และแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า สังคมและวัฒนธรรมของชาวผู้ไทยมีความเป็นเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ มีการนับถือญาติตามสายผี ความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติดำเนินไปอย่างเกื้อกูลกันและกัน เอกลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม สะท้อนให้เห็นจากพิธีกรรมต่างๆ เช่น พิธีกรรมเหยา การแต่งงาน พิธีกรรมสำหรับคนตาย นอกจากนี้ชาวผู้ไทยมีประเพณีและวัฒนธรรมตามฮีตสิบสอง คองสิบสี่ อย่างชาวไทยถิ่นอีสาน แต่มีขั้นตอนของพิธีเป็นเอกลักษณ์ของชาวผู้ไทย สอดแทรกเข้าไปด้วย การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 ตามโครงการจัดงานน้ำตกโคกโก่ง ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 คณะกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดมีมติเห็นชอบเลือกหมู่บ้านโคกโก่ง เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ ดังนั้น จึงมีการจัดการอย่างเป็นระบบ ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นอย่างดี วิธีการจัดการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน มีรูปแบบการนำเสนอประเพณีและความเชื่อผ่านการแสดงกิจกรรม การเหยา การเลี้ยงผี เป็นต้น และนำเสนอวิถีชีวิตในลักษณะโฮมสเตย์

ผลกระทบจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวส่งผลให้ชุมชน ตระหนักถึงความสำคัญของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น ชุมชนมีรายได้และสังคมภายนอกได้รู้จักชุมชนมากขึ้น ผลกระทบด้านลบส่งผลให้ความสัมพันธ์ มีการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะมุ่งผลต่างตอบแทนมากขึ้น และการนำเอาประเพณีพิธีกรรมดั้งเดิมของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาแสดงแก่คณะทัวร์บางพิธีกรรม เช่น พิธีกรรมเหยาเลี้ยงผี ทำให้ถูกมองว่าจะทำให้คุณค่าของพิธีกรรมดังกล่าวลดความน่าเชื่อถือ

คำสำคัญ : ผลกระทบ / การจัดการท่องเที่ยว / สังคมและวัฒนธรรม / ชาวผู้ไทย

200 หน้า ISBN 974-04-5161-6

THE EFFECT OF TOURISM MANAGEMENT ON SOCIETY AND CULTURE OF PHU-THAI : A CASE STUDY AT BANKHOKKONG TAMBONKUTWA AMPHOE KUCHINARAY KARASIN PROVINCE.

REONGVITCH NILKOTE 4236454 LCRU / M

M.A. (RURAL DEVELOPMENT STUDY)

THESIS ADVISORS : RENU MUENJANCHOEY, M.A., PATTHIYA YIMREWAT, Ph.D., RUENGDET PANKHUENKHAT, Ph.D.

ABSTRACT

This research aims to study the background, socio-cultural community's tourism management, and the effect of tourism on the socio-cultural aspects of the Phu-thai people in Khok-kong village, Tambon Kutwa, Amphoe Kuchinaray, Kalasin province. This study used a qualitative approach, and collected data by interview, observation and questionnaire.

The findings of the study are that the society and culture of Phu Thai are the basis of their ethnic identity. They respect their own spiritual relatives and maintain good relationships among their relatives. The ethnic identities are reflected through ceremonies such as the Yao, marriage, and funeral ceremonies. Moreover, the Phu-thai also follow their tradition of Hit Sipsong Khong Sipsi like the local Isan people, but add some details of Phu-thai traditions in the activities. The community's tourism management started in 2526 B.E., for the Khok-Kong waterfall festival. Then, in 2541 B.E., the province's tourism committee agreed to promote Khok-Kong village as a cultural tourism village, due to the government's tourism promotion project. Therefore, the tourism is supported by the government sector and managed systematically. The villagers represent their traditions and beliefs through activities: the Yao, the spirit feast, etc. They also manage home-stays to represent their way of life.

The effects of tourism have helped the community to realize the values of their local society and culture. It gives them a chance to present their culture to the outsiders. On the other hand their relationships, local traditions and values may be changing due to the influence of tourism.

KEY WORDS : EFFECT/TOURISM MANAGEMENT/SOCIO-CULTURAL/PHU-THAI

200 pp. ISBN 974-04-5161-6